

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده پرستاری و مامایی رازی

پایان‌نامه مقطع دکتری تخصصی (PhD)

عنوان:

تبیین فرایند زندگی مادران دارای کودک مبتلا به دیابت نوع ۱

توسط: مریم خاندان

استاد راهنمای اول: دکتر فرخ اباذری

استاد راهنمای دوم: دکتر بتول تیرگری

استاد مشاور: دکتر محمدعلی چراغی

سال تحصیلی: ۱۳۹۶-۱۳۹۷

Kerman University Of Medical Sciences

Faculty of Nursing and Midwifery

In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Ph.D

Title:

Exploration of Life process of Mothers of Children with Type 1 Diabetes

By: Maryam Khandan

Supervisors:

1: Farokh Abazari

2: Batool Tirgari

Advisor:

Mohammad Ali Cheraghi

Year: 2018

چکیده

مقدمه و هدف: دیابت نوع ۱ یکی از شایع ترین بیماری های مزمن کودکان و نوجوانان می باشد. از تعداد دقیق افراد مبتلا به این بیماری در سراسر جهان اطلاعی در دست نیست اما به نظر می رسد که بروز سالانه آن در جهان رو به افزایش است. یکی از دلایل منحصر به فردی بیماری دیابت نوع ۱ نسبت به سایر بیماری های مزمن، سیر پیشرونده و تاثیر آن بر ابعاد زندگی کودک و خانواده وی می باشد. زندگی با یک کودک دیابتی، مادران این کودکان را با چالش ها و مشکلات متعددی روبرو می کند، لذا این مطالعه با هدف تبیین فرایند زندگی مادران دارای کودک مبتلا به دیابت نوع ۱ انجام شد.

روش ها: این مطالعه با استفاده از رویکرد تئوری زمینه ای در سال های ۹۷-۱۳۹۶ در استان کرمان انجام

شد. ۲۶ مشارکت کننده ابتدا به روش هدفمند و سپس به صورت نظری و با حداکثر تغییرپذیری در عرصه انتخاب شد. معیارهای ورود مادران به این مطالعه عبارت بودند از: دارای کودک مبتلا به دیابت نوع ۱ بوده و حداقل یک سال از تشخیص دیابت کودکشان گذشته بود، سن کودکشان بین ۷ تا ۱۴ سال بود، در مراکز دیابت شهر کرمان دارای پرونده باشند، توانایی درک و صحبت کردن به زبان فارسی را داشته و از نظر روحی و جسمی دارای شرایط مساعد باشند. داده ها با استفاده از مصاحبه نیمه ساختار یافته جمع آوری و تجزیه و تحلیل آن ها بر اساس رویکرد اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸) انجام و با استفاده از نرم افزار MAXQDa 10 مدیریت شدند.

یافته ها: تحلیل داده ها منجر به پدیدار شدن ۶ طبقه اصلی " مسیر پر فراز و نشیب تشخیص بیماری

کودک"، "زیستن در تنگنای دیابت"، "طوفان زندگی، فرصت یا تهدید"، "اجتماع حمایت گر یا مخرب"، "تلاش

برای گذر از زندگی متلاطم" و "اسارت یا رهایی از طوفان زندگی" همه به نوعی حول محور طبقه مرکزی "تلاش

برای یافتن زندگی گم شده" بودند. این یافته ها نشان داد که با توجه با توجه به بستر فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و مذهبی، آداب و رسوم و باورها و با در نظر داشتن نظام سلامت، قوانین، خط و مشی ها و سیاست گذاری های کلان کشوری، از زمان افتادن در مسیر پر فراز و نشیب بیماری فرزندشان تا بروز پیامدهای فرایند زندگی با یک کودک دیابتی، با چه مشکلات و چالش‌هایی روبرو بوده و نیازها و خواسته هایشان در این مسیر چه می باشد.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد فرایند زندگی مادران دارای کودک مبتلا به دیابت نوع ۱، از زمان

شروع تغییرات زیستی و مسجل شدن تشخیص بیماری در کودک و انتقال نقش مراقبتی از اعضای تیم سلامت به مادر دچار دگرگونی های زیادی شده و در این مسیر چالش های متعددی را تجربه می نمودند. این مادران جهت گذر از زندگی متلاطم، تلاش بسیاری نموده و راهکارهای متعدد و متفاوتی را به کار می بردند. اجتماع به عنوان بستر مطالعه حاضر و عوامل مداخله گر، تاثیرات متفاوتی را بر فرایند زندگی آنان داشت. بررسی عمیق تر یافته ها نشان داد در هر کدام از مراحل فرایند زندگی این مادران، رد پای از تلاش برای یافتن زندگی گم شده وجود دارد. بنابراین نتایج این مطالعه نه تنها موجب افزایش دانش پرستاری شده بلکه با شناسایی نیازها و مشکلات این مادران و ارائه حمایت های همه جانبه توسط اعضای تیم سلامت، راهکارهای لازم را جهت روبرو شدن با چالش های پیش رو را به آنان آموخته و آنان را جهت طی این مسیر و رسیدن به پیامدهای مطلوب زندگی با یک کودک دیابتی یاری می نماید.

واژگان کلیدی: فرایند زندگی، مادر، کودک، دیابت نوع ۱، نظریه زمینه ایی، ایران.

Abstract

Introduction and Aim: Type 1 diabetes (T1D) is one of the most common chronic diseases in children. The exact number of patients with T1D around the world is unknown, but it seems that the annual prevalence is rising globally. One of the unique characteristics of T1D is its progressive nature and its impact on the lives of the children and their family. Living with a child with diabetes, the mothers of these children face numerous challenges and problems. Therefore, this study aimed to explain the life process of mothers with type 1 diabetes mellitus.

Methods: This study was conducted using the grounded theory approach in 2017 and 2018 in Kerman province. The 26 participants were firstly selected in a purposefully and then theoretically and with maximum variability in the field. The inclusion criteria for the mothers were: children with type 1 diabetes and at least one year has passed of child diabetes diagnosis, children aged 7 to 14 years old, have records in the diabetes centers in Kerman, the ability to understand and Speaking in Farsi and being physically and mentally fit. Data were collected using semi-structured interviews and analyzed by Strauss and Corbin (1998) and handled by MAXQDa (v.10.0) software.

Findings: Data analysis led to the emergence of the six main categories of "ups and downs of diagnosis of a child", "living in the strait of diabetes," "storms of life, opportunities or threats," "supporting or destructive societies," "trying to The passing of a turbulent life "and" captivity or liberation from the storm of life "all were somewhat revolving around the central category of" trying to find the lost life ". These findings showed that due to the cultural, economic, social and religious context, customs and beliefs, and taking into account the health system, laws, and macro policies of the country, since falling in the maze path of their child's

disease toward the outcomes of the living with diabetic child, in this path, what are the problems and challenges that they faced, and what are their needs.

Conclusion: The life process of mothers with a child with type 1 diabetes has undergone many changes since the onset of biological changes, the confirmed disease diagnosis in the child and the transfer of the caring role from the health team members to the mother and these issues has faced them with many challenges. The mothers for passing through turbulent life, so much effort and apply so many different strategies. The community as a context for the present study and interventive factors have different effects on their life processes. Deeper reviews the findings showed that in each of the mothers' life processes stages, there is a trace of attempts to find the lost life. Therefore, the study results not only increase nursing knowledge but also, by identifying the needs and problems of these mothers and providing comprehensive support by the health team members, they have learned the necessary strategies to meet the ahead challenges, and helping them to go along this path and reach the desired outcomes of life with a diabetic child.

Key Words: Life Process, Mother, Child, Type 1 Diabetes, Grounded Theory, Iran.

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

بسمه تعالی

صور تجلسه دفاع از پایان نامه

تاریخ ۲۴/۰۴/۹۷

شماره ۹۷۰۱۰۳۰۷۰۴۰۷۰۲۰۹

پیوست.....:

جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی خانم مریم خاندان دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D) رشته پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی رازی دانشگاه علوم پزشکی کرمان تحت عنوان " تبیین فرآیند زندگی مادران دارای کودک مبتلا به دیابت نوع ۱ " در ساعت ۱۳ روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۲۴ با حضور اعضای محترم هیات داوران به شرح ذیل:

امضا	نام و نام خانوادگی	سمت
	آقای دکتر فرخ ابادری خانم دکتر بتول تیگرگی	الف: استاد(ان) راهنما
	آقای دکتر محمدعلی چراغی	ب: استاد(ان) مشاور
	خانم دکتر جمیله فرخ زادیان	ج: عضو هیات داوران (داخلی)
	خانم دکتر منیرالسادات نعمت الهی	ج: عضو هیات داوران (داخلی)
	خانم دکتر زهرا ایمانی	د : عضو هیات داوران (خارجی)
	خانم دکتر طیبه میرزایی	د : عضو هیات داوران (خارجی)
	خانم دکتر بهناز باقریان	ه : نماینده تحصیلات تکمیلی

تشکیل گردید و ضمن ارزیابی به شرح پیوست با درجه ..... و نمره ۲۰ ..... مورد تأیید قرار گرفت.

مهر و امضاء معاون آموزشی

